

Repozitorij glagoljaškoga pjevanja Staroslavenskoga instituta u Zagrebu – digitalizacija i popularizacija zvučne baštine

Marko Brkljačić
mbrkljacic@stin.hr

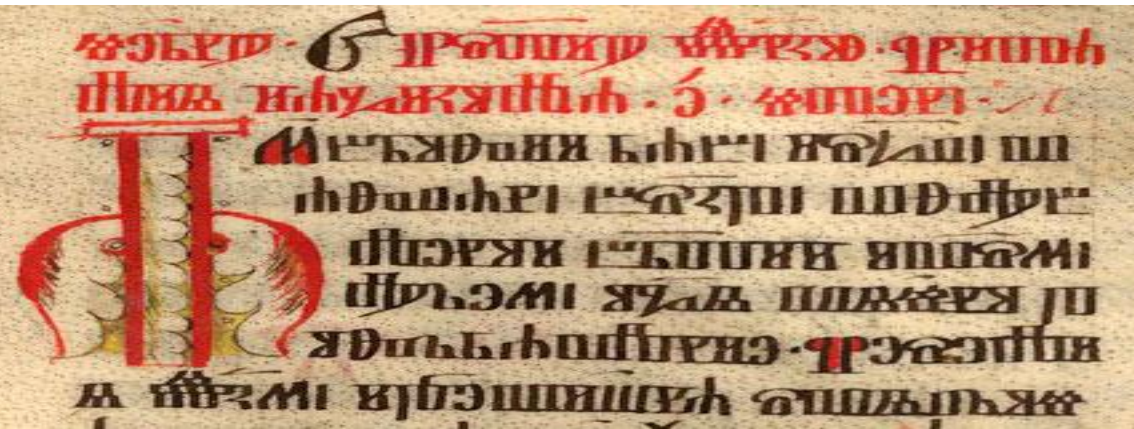
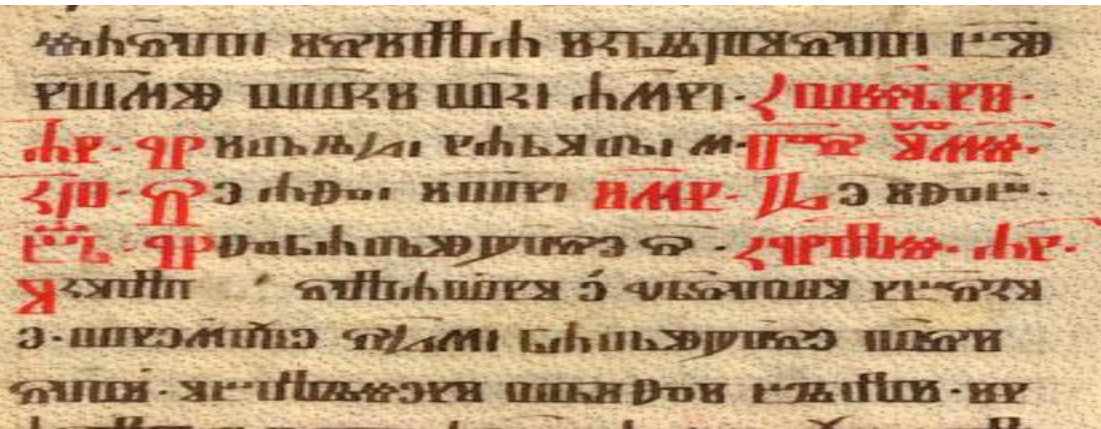
Ana Mihaljević
amihaljevic@stin.hr

Staroslavenski
institut

Staroslavenski institut

- središnja hrvatska akademska ustanova za istraživanje hrvatske glagoljice i glagoljaštva
- interdisciplinarno istraživanje hrvatske srednjovjekovne glagoljične baštine u hrvatskome i europskome kontekstu

Glagoljica u Hrvata

Najstariji su sačuvani hrvatski spomenici na kojima je glagoljski natpis uklesan u kamen iz 11. i 12. st.: *Plominski natpis, Supetarski ulomak, Grdoselski ulomak, Valunska ploča, Krčki natpis, Bašćanska ploča*... Oni su pisani glagoljicom prijelaznoga oblika iz oble prema uglatoj.

Zlatnim se razdobljem hrvatskoga glagoljaštva smatraju 14. i 15. st., iz kojih je sačuvano 30 rukopisnih brevijara, 17 misala, 3 psaltira, 2 rituala, niz fragmenata liturgijskih tekstova, više zbornika te mnogo pravnih i drugih spisa.

Najpoznatiji su hrvatski liturgijski tekstovi pisani glagoljicom: *Vatikanski misal Illirico 4, Misal kneza Novaka, Hrvojev misal, Ročki misal, Prvi vrbnički brevijar, Drugi novljanski brevijar, Brevijar Vida Omišljanina, Lobkovicov psaltir, Fraščićeve psaltir, Akademijin ritual, Klimantovićev zbornik i dr.*; pripovjedni tekstovi: *Pariški zbornik, Ivančićev zbornik, Petrisov zbornik, Žgombićev zbornik i dr.* te pravni tekstovi: *Vinodolski zakonik, Istarski razvod i dr.*

Epigrafski spomenici (izbor)

NATPISI NA KAMENU: *Plominski natpis* (10./11. st.), *Valunska ploča* (11. st.), *Krčki natpis* (11. st.), *Bašćanska ploča* (oko 1100.), *Jurandvorski ulomci* (11./12. st.), *Kninski ulomak* (11./12. st.), *Grdoselski ulomak* (12. st.), *Supetarski ulomak* (12. st.), *Senjska ploča* (12. st.), *Reljef s likom sv. Martina* (1330.)...

GRAFITI (urezi na zidu): *Humski grafit* (12. st.), *Ročki glagoljski abecedarij* (oko 1200.)...

Iscrpan popis i opis glagoljskih natpisa i grafita od najranijih početaka do 18. st. nalazi se u knjizi Branka Fučića *Glagoljski natpisi* (Zagreb, 1982.).

Žgombičev zbornik

UVOD KNJIGA PUTUJE KODEKS ISTRAŽIVAČI KNJIŽEVNI KUTAK MEDICINSKI KUTAK ZABAVNI KUTAK BIBLIOGRAFIJA

U Noč istraživača s Otoka glagoljice

MISAL KNEZA NOVAKA

650. obljetnica prvoga
datiranoga glagoljskog misala
1368.–2018.

Projekt „Techno-Past Techno Future: European Researchers' Night“ (TPTF_ERN)
financiran je u sklopu Okvirnog programa EU za istraživanje i inovacije – Obzor
2020, broj ugovora 818748

 Staroslavenski
institut

Igra pamtilica s glagoljičnim slovima obrazovna je igra i može poslužiti kao zabavno sredstvo za učenje glagoljice.

Igrač mora spojiti glagoljično slovo s odgovarajućim latiničnim slovom. Glagoljično i s njim podudarno latinično slovo iste su boje i po tome ih igrači mogu spajati. Igra se sastoji od dvaju dijelova, zapravo dviju posebnih igrica. U [prvome](#) je dijelu prvih 18 slova iz glagoljične azbuke, a u [drugome](#) drugih 18 slova.

Igru je izradio student informatike i arhivistike Josip Mihaljević. Možete je [preuzeti](#) i na svoje računalo i igrati lokalno.

Igra [Pogodi glagoljično slovo](#) služi za učenje glagoljičnih slova. Igra se tako da se prikaže jedno latinično slovo za koje igrač mora odabrati karticu koja sadržava isto glagoljično slovo. Igra se može igrati na tri razine. Na prvoj su razini ponuđene samo tri kartice, na drugoj dvanaest kartica, a na trećoj osamnaest. Pritisnite donju sliku za početak igre.

Pojavnice

Riječi

Oznake

Napomene

Statistika

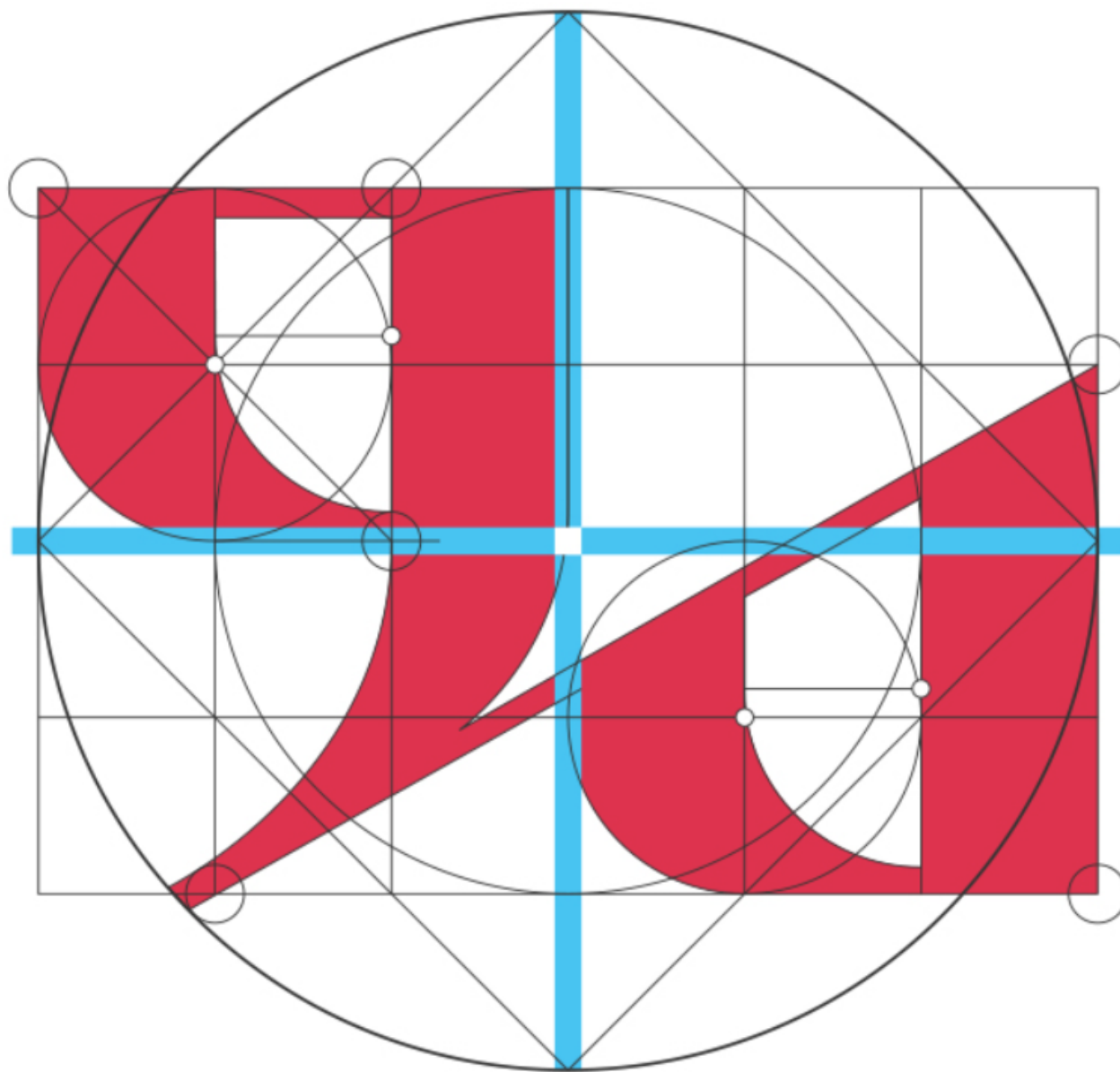
Postavke

Zapisi

Odjava

UVEZI

IZVEZI

POJAVNICE

RIJEČI

izvor*

Misal, I. ljubljanski (I. beramski); Missale Romanum glagoliticur

položaj teksta*

68

c

68c

- 1 že ot stoečih' tu slišavše +
- 2 glahu . v sa iliū zovet' +
- 3 . s i abie tekъ edinъ ot nih' +
- 4 priēmъ spugu i naplni ū octa +
- 5 . i na trst' vznaz' napaēše +
- 6 i . a proči vistinu glahu . +
- 7 v ostavi i da vidim' ače pridetъ +
- 8 iliē i izbit' i . s +
- 9 isъ že pki vzvapi glsom' veliēmъ +
- 10 . i ispusti dhъ . poklonet +
- 11 se vsi . s i se opona crkvenaē +
- 12 razdri se s višnago +
- 13 kraē do nižnago na d'voe . zmla +
- 14 potrese se kamnie raspade +

ИДѢ

ИДѢ conj. et adv.

etiam ИДЕ

M; Br; Ps; CŽg

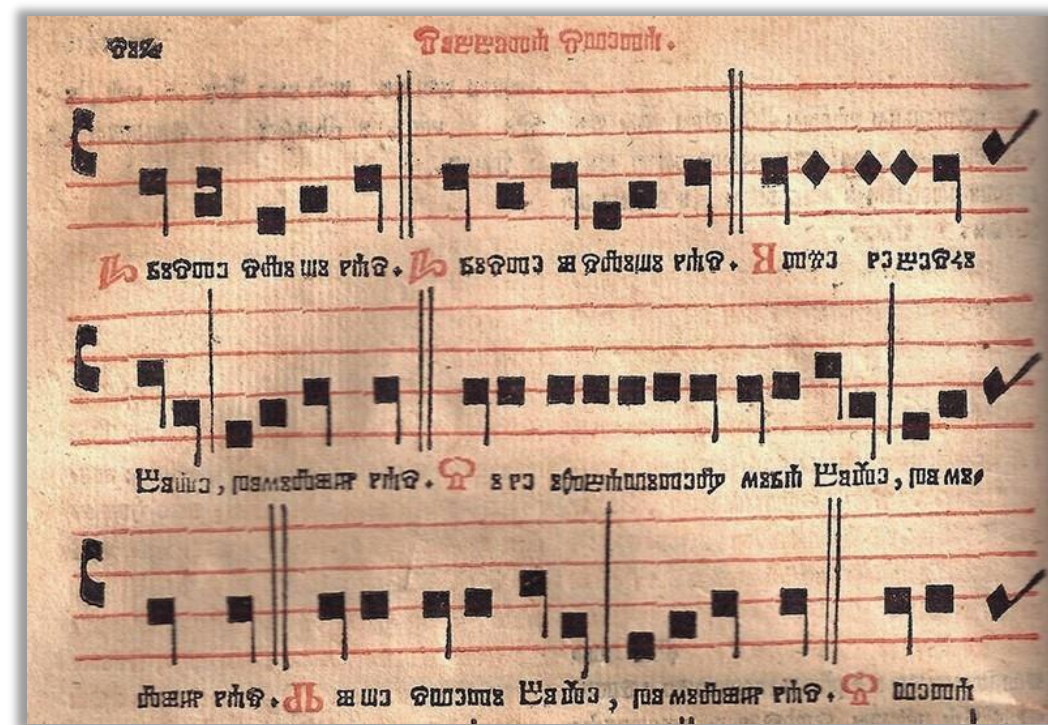
1. conj. explic. vel caus. *naime, jer, zato što; to wit, because of*; — ὅτι; quia, quoniam: g(ospod)i usliši m(o)(i)t(ь)vъ moju i varľь moi k tebi da pridetъ ... **ide** ičezu êko dím' dni moi PsLob 66r **idê** Par 58v Fr 84b BrAc 23c MVat₄ 83b Nov 83d Lab 74a Roč 71d ὅτι ἐξέλιπον ὡσεὶ καπνὸς αἱ ἡμέραι μου *quia defecerunt sicut fumus dies mei* Ps 101,4 || **ere** CPar 87r; eda kako ukradenъ estъ vъzvratite i gospodemъ svoimъ **idê** ne rodobaetъ n(a)mъ ili êsti ot nego i o tьtbi ničesože ili prikosnuti se BrVO 382c Vb₁ 243d N₂ 220d *quia non licet nobis aut edere ex furto aliquid aut contingere* Tob 2,21 || ne podobaet' **bo** n(a)m' Vat₅ 203a; ne boi se egda raz'bogatêetъ č(lovê)kъ ili egda umnožit se sl(a)va domu ego **idê** umirae ne ostavit li vsego BrAc 11d **ide** Lob 32r Fr 46d ὅτι οὐκ ἐν τῷ ἀποθνήσκειν αὐτὸν λήμψεται τὰ πάντα *quoniam cum interierit non sumet omnia* Ps 48,18 || **ida** PsPar 31r **ere** CPar 45r; ni s(ve)ti an'ton' prvi rustin'nakъ da s(ve)ti pavalъ kako nam pravi ob tom' edan' notarъ komu estъ ime lav' ... **ide** ta isti lavъ ê sam' govoril sa učeniki bl(a)ženoga an'tona CŽg 79v; uslišu čto rečet' o mnê g(ospod)ъ b(og)ъ **ide** rečetъ mirъ na ljudi svoe PsLob 57r **idê** BrAc 20b ὅτι λαλήσει εἰρήνην *quoniam loquetur pacem* Ps 84,9 || **idêže** PsPar 51r **ere** CPar 75r; – cf. дрѣ, еда, елмаже, ере, занѣ, занеже, зачто, зачь, ибо, ида, понеже, ѣко.
2. adv. rel. loci *gdje; where*; — ubi: povelêniem' deokleciênomъ vъvr'žen' bê v tьmnicu **idê** mnoga trьpê usiliê s(ve)tie anastasio pičami pitên' bê BrVb₄ 93b *ubi multa perpessus sanctae Anastasiae alimoniis fovebatur* || **idêže** Vat₆ 205a Vat₁₉ 375b Lab 159d **onьdê** Pm 284b; – cf. иждеже, к'дѣ, юдоужѣ. – Ekh.

Cf. ИДѢЖЕ

S(ИДЕ)=M

Glagoljaško pjevanje – definicija i važnost

- „Glagoljaško je pjevanje unikatno liturgijsko i izvanliturgijsko pjevanje koje je proizišlo iz pjevanih tekstova glagoljaškog bogoslužja temeljem liturgijskih knjiga pisanih glagoljicom.” (Breko Kustura, 2022: 89)
- Glagoljaško je pjevanje zaštićeno nematerijalno kulturno dobro Republike Hrvatske (reg. broj Z-3620).

Slika 1. *Misal rimski* Rafaela Levakovića, Rim, 1631. Preuzeto s: <https://stin.hr/glagoljasko-pjevanje/>. 1. svibnja 2023.

Povijest *Fonoteke*

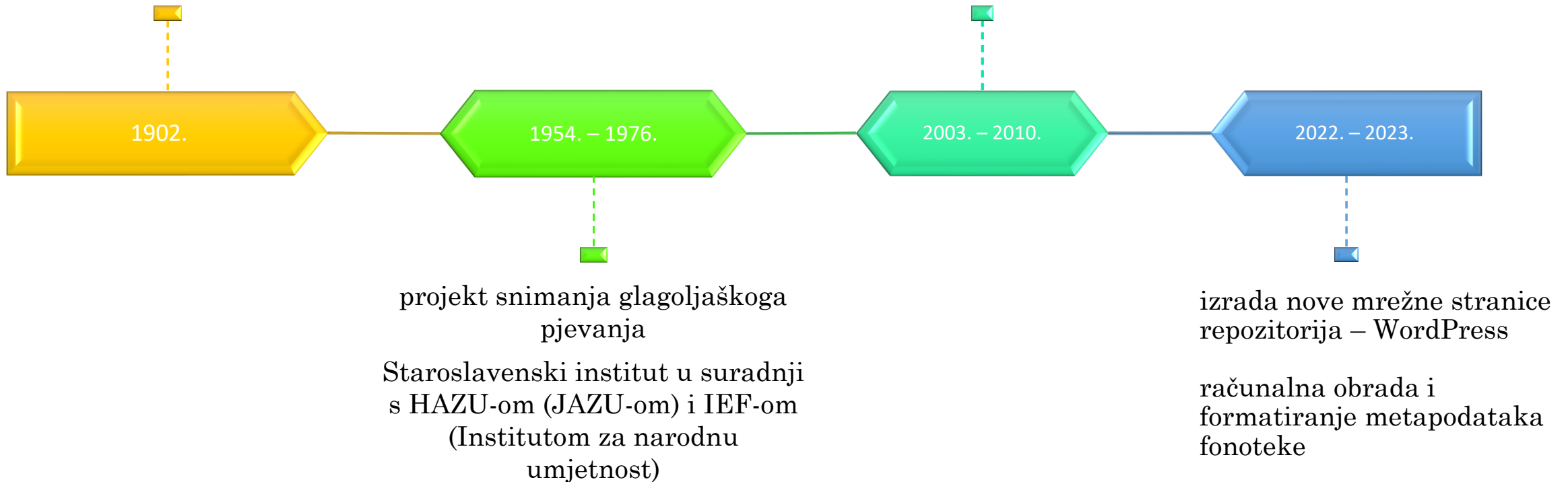
osnutak Staroslavenske akademije

Josip Vajs – reforma glagoljaškoga pjevanja u Krčkoj biskupiji

početak sustavnoga istraživanja glagoljaškoga pjevanja

digitalizacija magnetofonskih vrpca ➔ CD ➔ mp3

objavljeno na stranici audio.stin.hr

Korpus *Fonoteke*

- oko 3000 jedinica – zvučnih zapisa
- liturgijski i izvanliturgijski napjevi na hrvatskome i hrvatskome crkvenoslavenskom jeziku
- Istra, Kvarner, Dalmacija, Dalmatinska zagora i Neretvanska krajina
- od 1954. do 2010. godine

FONOTEKA
STAROSLAVENSKOGA INSTITUTA
ZAGREB

TRADICIJSKO GLAGOLJAŠKO
PJEVANJE U HRVATSKOJ

CD 1 – 152

S magnetofonskih vrpce presnimio na CD i
obradio: Boris Doliner
Zagreb, 2003- 2010.
© Staroslavenski institut
Sva prava pridržana

Metapodatci

ZAGVOZD

CD br. 133.5 / (Br. 1) Uhod i Gospodine pomiluj / Molitve za puk...Zadar 1913. – 3. izd., str. 73. / (1:49)

CD br. 133.6 / (Br. 1a) Zvonjava crkvenog zvona (0:30)

CD br. 133.7 / (Br. 2) Štenje knjige Objavljenja bl. Ivana ap. (Obj. 14, 13) / Vlašić: Evandelistar / (0:51)

CD br. 133.8 / (Br. 3) Dan od gnjeva (5 strofa) (1:37)

CD br. 133.9 / (Br. 4) Svet i Blagoslovljen (Sanctus et Benedictus) (1:02)

CD br. 133.10 / (Br. 5) Jaganjče Božji (Agnus Dei) (0:43)

CD br. 133.11 / (Br. 6) Gospodine, smiluj se (1:58)

Župnik crkve Gospe od Karmela: don Veseljko Snetić. – Pjevači: Ivan Kristić, pok. Šimunka (zvanog Ikeši Šimunko), zemljoradnik – pčelar, r.1905. u Zagvozdu; Jure sišnić, pok. Ivana, cestar, r.1910. u Zagvozdu.

Snumljeno u Zagvozdu 15.6.1975.

- snimatelj
 - mjesto snimanja
 - godina
 - napjev
 - trajanje snimke
-
- dodatni podatci:
 - tekstni predložak
 - izvodači
 - etnografske bilješke, opisi

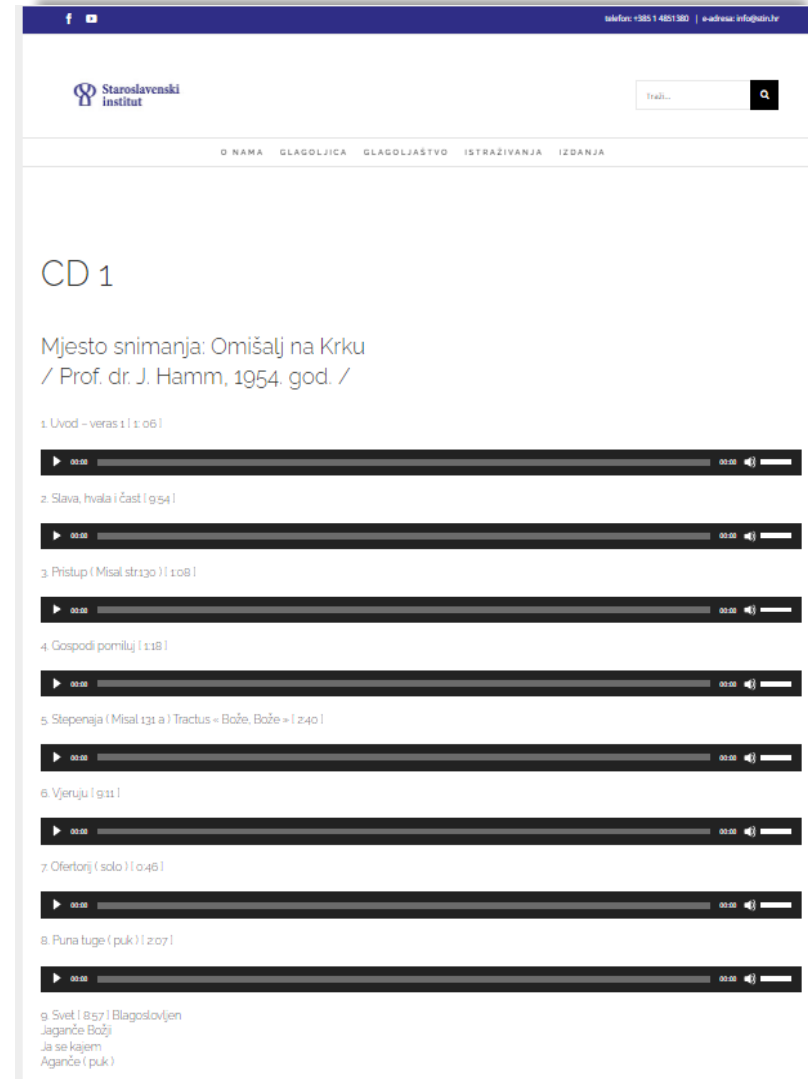
STUDENCI

- CD br. 134.4** / (Br. 1) Gospodine pomiluj (Kyrie) (1:38)
- CD br. 134.5** / (Br. 2) Gloria in excelsis deo (latinski samo svećenikov početak, puk odgovara hrvatski) (3:21)
- CD br. 134.6** / (Br. 3) Svet i Blagoslovljen (Sanctus et Benedictus) (1:04)
- CD br. 134.7** / (Br. 4) Jaganče Božji (Agnus Dei) (0:55)
- CD br. 134.8** / (Br. 5) Štenje knjige bl. Pavla ap. Židovima (samo malo, jer starac nije znao dalje) (1:00)
- CD br. 134.9** / (Br. 6) Gloria in excelsis deo (pjeva latinski taj starac i to vrlo brzo, kako se naime pjevalo na Svakidašnjim jutarnjim misama, dok se nedeljom pjevalo hrvatski i polagano) (0:55)
- CD br. 134.10** / (Br. 7) U se vrime godišta (1:21)
- CD br. 134.11** / (Br. 8) Pjevanje uz gusle (Ej, još zorica, sitne gusle moje, / još zorica nije zarudila itd.) (21:45)

Župnik crkve sv. Ilije: fra Julijan Ramljak. – Pjevač: Jure (Jukan) Babić, pok. Ivana rečenog Resić, zemljoradnik, r. 1886. u Studencima. / Nikada nije išao u školu, samouk je, zna čitati i pisati, ali sada ne vidi, pa pjeva napamet. / Snimljeno u Studencima 17.6.1975.

Mrežni repozitorij glagoljaškoga pjevanja

- korisnici repozitorija – znanstvenici, voditelji zborova, studenti, članovi lokalnih zajednica i potomci izvođača
- otvoreni pristup – slobodno preslušavanje snimaka
- preuzimanje snimaka i njihova daljnja uporaba – uz zahtjev
- <https://stin.hr/repozitorij-glagoljaskoga-pjevanja/>

Staroslavenski Institut

traži...

O NAMA GLAGOLJICA GLAGOLJAŠTVO ISTRAŽIVANJA IZDANJA

CD 1

Mjesto snimanja: Omišalj na Krku
/ Prof. dr. J. Hamm, 1954. god. /

1. Uvod - veras | 1:06 |
2. Slava, hvala i čast | 0:54 |
3. Pristup (Misal str.130) | 1:08 |
4. Gospodi pomiluj | 1:18 |
5. Stepenaja (Misal 131 a) Tractus « Bože, Bože » | 2:40 |
6. Vjeruju | 0:31 |
7. Ofertonj (solo) | 0:46 |
8. Puna tuge (puk) | 2:07 |
9. Svet | 0:57 | Blagoslov (jen
jaganče Božj
Ja se kajem
Aganče (puk)

Smithsonian Folkways recordings

Smithsonian

MUSIC OF, BY, AND FOR THE PEOPLE FOLKLIFE FOLKWAYS FESTIVAL SIGN IN

EXPLORE LEARN JOIN SHOP

SMITHSONIAN FOLKWAYS RECORDINGS

BROWSE BY Genre Geography Artist Label

The World And All That It Holds

Playing for the Man at the Door

Corazones and Canciones
La Marisoul and Los Texmaniacs
more →

Traveling Wildfire

Novy fonograf

**NOVÝ
FONOGRAF**
NASLOUCHEJME ZVUKU HISTORIE

[ABOUT PROJECT](#)

[OUTCOMES](#)

[RECORDINGS](#)

[TEAMS](#)

[NEWS](#)

[CONTACT](#)

LISTENING TO **THE HISTORY OF SOUND**

This website brings you information about the project and also focuses on a wide range of interesting things in this field.

Results: 1 - 60 / 241

Ordering: Recently added ▾

Active filters

- 🔒 Public
- 🔊 Sound Recording

Accessibility ▾

Document Type ^

- Book 112
- Newspaper 60
- Map 0
- Graphic 0
- Archive 0
- Manuscript 0
- Sound Recording 241**
- Sheet Music 28

Publishing Year ▾

Keyword ▾

Author ▾

Geographic name ▾

Location ▾

Language ▾

Collection ▾

[Název nezjištěn]

Sound Recording

Deux poèmes [de Baudelaire]

Sound Recording

[Crucifixion I.]

Sound Recording

[Hotová skladba]

Sound Recording

[Název nezjištěn]

Sound Recording

Vivat luventus, [opus 86]: [na text středověké studentské latinské poezie]

Sound Recording

Transpozitioni II

Sound Recording

[Název nezjištěn]

Sound Recording

[Název nezjištěn]

[Název nezjištěn]

Literatura

- Bezić, J. 1973. „Razvoj glagoljaškog pjevanja na zadarskom području”. Zadar: Institut jugoslavenske akademije znanosti i umjetnosti u Zadru.
- Bezić, J. 1971. „Pregled dosadašnjih rezultata u istraživanju glagoljaškog pjevanja”. *Slovo*, 21, 115–132.
- Breko Kustura, H. 2022. *Glazba povijesnih hrvatskih zemalja u srednjemu vijeku*. Zagreb: Leykam international.
- Martinić, J. 2021. „Crkveno pučko – glagoljaško pjevanje srednje Dalmacije. Retrospektivni osvrt na slijed istraživanja i proučavanja.” *Bašćinski glasi* 16, 1, 173–264.
- Mokrović, Lj.; Magdić, A. 2009. „Izvori – dio građe Staroslavenskoga instituta na intranetu”. *Slovo*, 59, 283–312.
- Republika Hrvatska, Ministarstvo kulture i medija, Zagreb. 2008. „Glagoljaško pjevanje”. Narodne novine 37/01. Pristupljeno: 20. ožujka 2022. http://www.croatianhistory.net/glagoljica/gl_pjevanje1.html.
- Slavický, T. 2013. Traženje zajedničkoga kulturnog identiteta na početku 20. stoljeća: Josef Vajs i pokret za obnovu glagoljaškoga pjevanja u Hrvatskoj i Češkoj. *Arti musices: hrvatski muzikološki zbornik*, 44 (2), 257–270.

Hvala na pozornosti

!

korisne poveznice:

<https://stin.hr/glagoljasko-pjevanje/>

<https://stin.hr/repositorij-glagoljaskoga-pjevanja/>